

פעמים רבות שאנו רוצים לפתוח נושא לדיון, לחלק את הכיתה למספר קבוצות כדי לאפשר לתלמידים רבים להשמיע את קולם וכן לגוון ולהצביע על מורכבות של נושא ונקודות רבות לדיון שעולות ממנו.

כדי לאפשר דיונים כאלו התפתח במקומות רבים השימוש במתודה של " קפה דילמה" (ישיבה סביב שולחנות עם שתיה חמה ועוגות כמו בבית קפה כאשר ה"תפריטים" הם קטעי מקורות ושאלות לדיון עליהם או נקודות למחשבה ושיח).

וארייציות על קפה דילמה הן "סוגיא על עוגיה" וכן "סוגיות על פחיות" שבה הדילמות מודבקות על פחיות שתייה- דנים ושותים...
ברצוננו להציע גוון של הגוון:

פיקניק שבמהלכו דנים בנושא חשוב ובעל ערך בקבוצות קטנות כדי לחזור מוכנים למליאה.
אנו מביאים לידי ביטוי את החללים המזמינים ברחבי בית הספר ובכלל זה החצר. פיסת דשא קטנה או גדולה שיש בבית הספר או לחילופין גינה ציבורית מטופחת בקרבתו.
בקשתם של תלמידים "לצאת לשיעור שמש" או "שיעור דשא" מבטאת רצון לשנות, להתחדש ולהיות במרחבים. כאשר היוזמה באה מאיתנו המורים היא מתקבלת בשמחה מיוחדת.

קיימות מספר דרכים לארגן את הפיקניק:

המורה יכול/ה להכין מראש כיבוד קל ולחלק אותו לשקיות בכמות מזון

סמלית ל-3-4 תלמידים.

לחילופין, התלמידים יכולים לקבל משימות מראש ולהביא לחמניות, גבינה,

ירקות חתוכים ואז חלק מהפעילות היא חלוקת המזון לשקיות ויציאה

לפיקניק אחרי החלוקות.

אפשרות נוספת היא לבשל יחד בכיתה פסטות, חביתות, לחתוך סלט... אנחנו

מרוויחים כך עוד פעילות מגבשת שמאפשרת התחממות יחסים ופתיחות,

שבירת שגרה וכן אמירה חינוכית של הכנה משותפת לקראת פעילות כדי

להביא להצלחה.

כאשר המאכלים מוכנים בין אם נקנו או הוכנו בצוותא יש אפשרות שכל

תלמיד או שלישיית תלמידים תבחר את התפריט שלה ותכניס לשקית

הפיקניק ויש אפשרות שכל קבוצה תכין לקבוצה אחרת וכך "תשקיע" בה

ותפנק אותה.

אחרי שהשקיות התמלאו

כל שלישייה/ רביעייה מתיישבת
בפינה שלה בדשא, פורשת את
המפה,
פותחת את הקלפים שהיו בשקית
(על הקלפים מודפסים קטעי
מקורות ו/או שאלות לדיון)
ומתחילה ללמוד ו/או לדבר.

השיח בפיקניק יכול לשמש למספר מטרות שונות:

1. פתיחת שיח חברתי או אישי על נושא משמעותי שאנו הולכים לעסוק בו.

שאלות כמו: החלומות שלי לגבי השנה החדשה, התכניות שלי לעתיד, איך בוחרים מקצוע, איזה שיקולים להפעיל בבחירת מגמה, איזה מערכות יחסים בכיתה ומחוץ לה ארצה לקדם או לשפר השנה, איך כדאי לתכנן או לבנות את חודש אדר... כל נושא שלעיתים בדיון בפורום של כיתה שלמה יש תלמידים ש"הולכים לאיבוד" הקבוצה הקטנה והנינוחות של הפיקניק באוויר הפתוח מאפשרים ביטוי, חשיבה, פתיחות ויצירתיות.

גם אם לא מקיימים מליאה בסוף הפעילות, מידע שעבר בין תלמידים ושיתוף במחשבות ובחוויות ישובו ויעלו בהמשך, במיוחד אם מדובר בפתיחה למערך.

2. לימוד משותף של מקורות בנושא שעלה בכיתה, כפתיחה למערך או כשיעור שעומד בפני עצמו הרחבה של "חברותות"; במקום לתת דף מקורות ולשבת בכיתה ללמוד אותו, כותבים כל מקור על כרטיס יפה בנפרד, מוסיפים לו שאלות לעיון ולדיון והחבורה יושבת בדשא נהנית מהפיקניק ולומדת יחד. המורה עובר בין השלישיות השונות, יושב מעט עם כל אחת מהן, שומע ומשתתף בהבנת המקורות ובדיון עליהם.

(יש באופציה זו גם "מודלינג" - יצירת דגם התנהגות והתנהלות בראש ובלב התלמיד, גם בחייו מחוץ לבית הספר, ישיבה משותפת ושיח רעים בהחלט יכולה להיות מלווה בלימוד, בדיון מעמיק, בקריאת שירה... כל פיקניק יהפוך גם לחוויה תרבותית/ דתית).

3. פעמים רבות אנו מזמינים פעילות "מבחוחן" כגון הרצאה, הצגה, סיפור אישי או מופע חינוכי אחר ולא מספיקים לעבד אותה ו/או לקשר אותה לחיי התלמידים ולנפקויות הנובעות ממנה מעבר לכך שהיה "מעניין" "מרגש" "מקסים" וכד'. אם אנו מכינים מראש כרטיסים לדיון הכוללים עיבוד החוויה ושאלות לדיון ועיון עליה אנו לא משאירים את החוויה "באוויר" רק כמשהו מעניין שקרה למישהו אחר אלא מאפשרים עיבוד ובעיקר הורדה לקרקע המציאות. דווקא הרצאות מסעירות, מעוררות השראה, מציבות רף גבוה, זקוקות למחשבה משותפת, מציאת שורש החיבור שלנו אליה ואפיקים בהם אנו והתלמידים יכולים להגשים ערכים ואמונות שהתוודענו אליהם גם בחיי היום יום.

(גם אחרי צפייה משותפת בסרטים, גם בנושאים כמו גוש קטיף, שואה, התאוששות מפציעות במלחמות, גידול ילדים חריגים ועוד ועוד יש מקום לתכנן מראש את היציאה המאורגנת לדשא, ישיבה בצוותא, עיבוד החוויה בקבוצות קטנות והרגלת התלמידים לשאול שאלות, לעבד, להגדיר איפה זה פוגש אותי ובמה זה מחייב אותי ו/או מעשיר את עולמי. אחרי שעושים פעילות כזו מספר פעמים אפשר לתת לשלישיות להכין אלה לאלה גם את המזון הגשמי וגם את השאלות שעליהן ידונו, המזון הרוחני).

